

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoPr/2/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713216371
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5713216371.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej, sudcov JUDr. Yvetty Dzugasovej a JUDr. Adriany Gallovej, v právnej veci navrhovateľa: Sociálna poisťovňa, ústredie so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, v jej mene pobočka Žilina, so sídlom A. Bernoláka č. 53, 010 01 Žilina, proti odporcom: 1/ NARKS, s.r.o., so sídlom Mudroňova č. 41, 036 01 Martin, IČO: 44 937 105, vymazaný z obchodného registra dňa 20.01.2016, 2/ TANNACO, a.s., so sídlom 290 01 Choťánky č. 38, Nymburk, Česká republika, IČ: 61677272, zastúpenému spoločnosťou: JUDr. JURKOVEC ADVOKÁT DK, s.r.o., so sídlom M. R. Štefánika č. 1822, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 36 832 103, 3/ S. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom W.. Gy. L. č. XXXX/X, XXX XX W. A., zastúpenému spoločnosťou: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova č. 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, o určenie zodpovednosti zamestnávateľa za zistenú chorobu z povolania, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 15Cpr/3/2013-254 zo dňa 04. 11. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 15Cpr/3/2013-254 zo dňa 04. 11. 2015 vo vzťahu k odporcovi v rade 1/ zrušuje a konanie voči nemu zastavuje.

Vo zvyšnej časti, t. j. vo vzťahu k odporcom v rade 2/ a 3/ rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 15Cpr/3/2013-254 zo dňa 04. 11. 2015 potvrdzuje.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Odvolací súd nariaďuje prvostupňovému súdu opravu napadnutého rozsudku, a to tak, že správne číslo konania uvedené na jeho prvej strane v pravom hornom rohu má byť: 15Cpr/3/2013-254.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd podľa § 7 ods. 1 O.s.p. a § 198 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení návrh navrhovateľa zamietol. Rozhodnutie o trovách konania si podľa § 151 ods. 3 O.s.p. vyhradil na samostatné uznesenie.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že Sociálna poisťovňa nie je aktívne vecne legitimovaná na podanie návrhu na určenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu, pretože takýto návrh by mohol podať len nositeľ práva. Takúto žalobu nemožno považovať za podnet, pretože podnet súdu je možné dať len v presne vymedzených veciach, kedy súd koná ex offa. Navyše popri samotnej úplnej rozpornosti dvoch častí žalobného petitu by musel súd sám ex offa vykonávať dokazovanie, hľadať alebo zapierať nároky odporcov, ktorí by mali vystupovať proti sebe a na inej strane. Zároveň nemožno nikoho nútiť, aby konal proti svojej vôli, ani nikoho okrem pasívne legitimovanej osoby, ktorej z hmotného práva vyplýva určitá povinnosť, aby bola účastníkom súdneho konania. Vôbec už nemožno mimo osobitných konaní nútiť tri osoby s protichodnými záujmami, aby sami riešili spor v súdnom konaní, ak o takéto konanie nemajú záujem, ktorý by prejavili podaním žaloby. Ak účastník nereagoval na odkaz Sociálnej

poisťovne a žalobu na základe jej podnetu nepodal, mala Sociálna poisťovňa využiť svoju zákonom stanovenú právomoc riadne zistiť skutkový stav a rozhodnúť o dávkach, teda aj o prípadných čiastkových prejudiciálnych otázkach. Ak teda zamestnanec alebo zamestnávateľ nevyužije právo na podanie návrhu, nemôže Sociálna poisťovňa podať takýto návrh namiesto zamestnanca či zamestnávateľa.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Uviedol, že stanovenie § 198 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení umožňuje Sociálnej poisťovni podať podnet na začatie súdneho konania príslušnému orgánu, za ktorý nemožno považovať len správny orgán, ale aj súd. Pri formulácii § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. mal zákonodarca na mysli také sporné veci, ktoré navrhovateľ ako vykonávateľ zákona nemá vo svojej právomoci, a preto ani nie je povinný si o týchto otázkach robiť úsudok. Počas 11 rokov trvajúcej aplikačnej praxe vykonávanej podľa zákona č. 461/2003 Z. z. sa nikdy nevyskytla potreba podať obdobný podnet, aký bol doručený súdu v danom prípade. V prípade úrazového poistenia je to zamestnávateľ, ktorý uplatňuje práva zo svojho poistenia. Keď takýto zamestnávateľ odmieta svoje právo uplatniť a zamestnanec, ktorý sa cíti byť ukrátený na svojich právach tieto neuplatní na súde, dostáva sa vykonávateľ úrazového poistenia do patovej situácie, ktorú mu súdy odmietajú pomôcť napraviť, navyše v prípade, kde nie je daná ani len právomoc Sociálnej poisťovne. Krajský súd v Nitre v rozsudku č. k. 26S/52/2012-41 zo dňa 25.4.2013 uviedol, že za dátum zistenia pracovnej choroby je nesporne možné považovať až dátum, kedy príslušná Klinika pracovného lekárstva v lekárskom posudku ustáli, že ochorenie pacienta vzniklo práve v súvislosti s prácou, ktorú v zamestnaní vykonával. Zákoník práce objektívne zodpovedného za škodu spôsobenú chorobou z povolania zásadne robí vždy posledného zamestnávateľa, u ktorého zamestnanec pred jej zistením pracoval za podmienok, z ktorých zistená choroba z povolania vzniká; nie je podstatné, či u neho zamestnanec skutočne predmetnou chorobou z povolania ochorel a ani to, ako dlho u neho pracoval, ale výlučne iba to, či sú u takéhoto zamestnávateľa dané pracovné podmienky, z ktorých predmetná choroba z povolania môže vzniknúť. Toto stanovisko v čase jeho vynesenia vôbec nekorešpondovalo so skutočnosťou, že Regionálny úrad verejného zdravotníctva Žilina negoval vznik choroby odporcu v rade 3/ u odporcu v rade 1/. Vo veci prvotne pochybila Klinika pracovného lekárstva Bratislava, ktorá mala celú dokumentáciu vrátiť Klinike pracovného lekárstva do Prahy, ktorá sa vyhovorila na to, že odporca v rade 3/ nemá v Českej republike ani pracovisko, ani pobyt. Ako vykonávateľ úrazového poistenia odvolateľ nemohol akceptovať stanovisko Krajského súdu v Nitre a jediné riešenie videl v podaní podnetu podľa § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Na ilustráciu k nejednotnosti aplikačnej praxe súdov vo veci úrazového poistenia navrhovateľ poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Žilina, ktorým bola jednoznačne prekročená súdna právomoc. Zamestnávateľ je v právnom vzťahu so Sociálnou poisťovňou, a ak tento namieta, že u neho choroba z povolania nevznikla, nemôže navrhovateľ ako vykonávateľ úrazového poistenia automaticky aplikovať právnu úpravu o poslednom zamestnávateľovi, ako to uviedol Krajský súd v Nitre. Odporca v rade 1/ svoje právo z úrazového poistenia u navrhovateľa nikdy neuplatnil, nepodal oznámenie poisťovnej udalosti podľa § 231 ods. 1 písm. h/ zákona č. 461/2003 Z. z. V danom prípade lekári v Českej republike konštatovali vznik choroby z povolania v dobe, kedy bol odporca v rade 3/ zamestnancom odporcu v rade 2/ v Českej republike. Odporca v rade 2/ „preložil“ odporcu v rade 3/ do jeho „dcérskej spoločnosti“ na Slovensko po tom, ako sa ukázalo, že choroba z povolania tu je diagnostikovaná. Podľa názoru odvolateľa tu mala nastúpiť procedúra hlásenia cez Klinikum pracovného lekárstva v Prahe, ktorá však bola počínaním odporcu v rade 2/ zmarená. Ak by vykonávateľ úrazového poistenia nemal vôbec riešiť prejudiciálnu otázku pre potreby rozhodnutia navrhovateľa, ako na to poukazuje prvostupňový súd, odňali by sa práva poistenému zamestnávateľovi, bola by porušená zásada materiálnej pravdy, ktorá v konaniach o dávkach sociálneho poistenia platí v zmysle § 195 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Napokon samotný poškodený svojou nečinnosťou prispel k celej neštandardnej situácii. Okrem toho, odvolateľ uviedol, že rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 14Cpr/7/2014-76 z 10.02.2015 riešil inú otázku, ako je podstata sporu v aktuálnej veci.

4. Odporca v rade 2/ vo vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Podľa jeho názoru nezakladá ustanovenie § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení aktívnu vecnú legitimitáciu pre navrhovateľa, ktorý si môže o danej otázke urobiť úsudok aj sám.

5. Odporca v rade 3/ vo vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Namietal existenciu predbežnej otázky, o ktorej si mohol urobiť úsudok sám navrhovateľ. V doplnení vyjadrenia v podrobnostiach poukázal na proces zistenia a posudzovania vzniknutej choroby z povolania.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1, 2 písm. b) O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok v časti zamietnutia návrhu voči odporcovi v rade 1/ zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. b) O.s.p. v spojení s § 107 ods. 4 O.s.p. a konanie zastavil. V časti zamietnutia návrhu voči odporcom v rade 2/ a 3/ rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

7. Vzhľadom na to, že v priebehu odvolacieho konania bol odporca v rade 1/ podľa § 68 ods. 9 Obchodného zákonníka vymazaný z obchodného registra (ku dňu 20.01.2016), odvolací súd napadnuté rozhodnutie vo vzťahu k odporcovi v rade 1/ zrušil aplikujúc analogicky ustanovenie § 221 ods. 1 písm. b) O.s.p. a nadväzne na § 107 ods. 4 O.s.p. a konanie voči nemu zastavil.

8. Následne krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o zamietnutie návrhu voči odporcom v rade 2/ a 3/. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

9. Ak u zamestnanca došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním k poškodeniu zdravia alebo k jeho smrti úrazom (pracovný úraz), zodpovedá za škodu tým vzniknutú zamestnávateľ, u ktorého bol zamestnanec v čase pracovného úrazu v pracovnom pomere (§ 195 ods. 1 Zákonníka práce). Rovnako zodpovedá za škodu spôsobenú zamestnancovi chorobou z povolania zamestnávateľ, u ktorého zamestnanec pracoval naposledy pred jej zistením v pracovnom pomere za podmienok, z ktorých vzniká choroba z povolania, ktorou bol postihnutý (§ 195 ods. 4 Zákonníka práce).

10. Zamestnanec, ktorý utrpel pracovný úraz alebo u ktorého sa zistila choroba z povolania, má nárok v rozsahu, v ktorom zamestnávateľ zodpovedá za škodu, na poskytnutie náhrady za vecnú škodu (§ 198 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce); Zákonník práce v znení účinnom do 31.12.2003 upravoval v tejto súvislosti aj nároky zamestnanca na náhradu za stratu zárobku, náhradu za stratu dôchodku, náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s liečením (§ 198 ods. 1 písm. a) až c) Zákonníka práce v znení účinnom do 31.12.2003).

11. S účinnosťou od 01.01.2004 boli zo Zákonníka práce vypustené ustanovenia, na základe ktorých si zamestnanec mohol uplatniť nárok na náhradu za stratu zárobku, náhradu za stratu dôchodku, náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s liečením. Jednotlivé náhrady uvedené v § 198 ods. 1 písm. a) až c) Zákonníka práce od 1. januára 2004 (kedy nadobudol účinnosť zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení) už nemožno považovať za nároky na náhradu škody podľa Zákonníka práce, ale za nároky na úrazové dávky z úrazového poistenia. Konanie o takýchto nárokoch začaté po 31. decembri 2003 treba preto považovať za konanie vo veci sociálneho poistenia a orgánom príslušným na rozhodovanie je pobočka Sociálnej poisťovne (§ 178 ods. 1 písm. a) bod 3 zákona č. 461/2003 Z. z.).

12. Nárok na výplatu príslušnej dávky vzniká splnením podmienok ustanovených zákonom č. 461/2003 Z. z. na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky (§ 109 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z.). Nárok na dávku zamestnanca nezávisí od plnenia povinností zamestnávateľa platiť a odvádzať poistné na úrazové poistenie. Nárok na úrazové dávky nevzniká, ak sa zamestnávateľ alebo právnická osoba podľa osobitného predpisu celkom zbaví zodpovednosti za poškodenie zdravia alebo smrť poškodeného podľa osobitného predpisu (§ 196 ods. 1 Zákonníka práce). Ak sa zamestnávateľ alebo právnická osoba podľa osobitného predpisu sčasti zbaví zodpovednosti za poškodenie zdravia alebo za smrť poškodeného podľa osobitného predpisu (§ 196 ods. 2 Zákonníka práce) a osobitný predpis neustanovuje inak, poškodený má nárok na úrazovú dávku s výnimkou pracovnej rehabilitácie a rekvalifikácie v sume určenej podľa rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa alebo právnickej osoby

podľa osobitného predpisu zníženého o mieru zavinenia poškodeného (§ 111 zákona č. 461/2003 Z. z.). Spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ktorý rieši základ nároku poškodeného zamestnanca na jednotlivé plnenia, vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze (chorobe z povolania), treba považovať naďalej za spor vyplývajúci z pracovnoprávneho vzťahu.

13. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžso/19/2012 zo dňa 29.5.2013 vyplýva, že „v občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci (§ 7 ods. 2 O.s.p.). Ako je vyššie uvedené, Sociálna poisťovňa nie je oprávnená rozhodovať o tom, či úraz je úrazom pracovným, resp. či k úmrtiu zamestnanca došlo v dôsledku pracovného úrazu. Spor o určenie, či k úmrtiu zamestnanca došlo následkom pracovného úrazu, je sporom pracovno-právnym, o ktorom rozhodujú v súdy v civilnom súdnom konaní, uvedenom v § 7 ods.1 O.s.p. a upravenom v prvej až štvrtej časti O.s.p. Na také konanie je príslušný v prvom stupni okresný súd. Na základe úrazového poistenia Sociálna poisťovňa teda rozhoduje o priznaní úrazových dávok len v prípadoch preukázania poškodenia zdravia alebo úmrtia v dôsledku pracovného úrazu. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie (§ 195 ods.1 zákona č. 461/2003 Z. z.). V zmysle § 198 ods.1 zákona č.461/2003 Z. z. ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná; inak si organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že Sociálna poisťovňa si na základe predložených dokladov o určitej otázke úsudok urobiť môže, nemá však takú povinnosť a nie je ani povinná vykonávať vyčerpávajúce dokazovanie. Pokiaľ zákonodarca hovorí o podnete na začatie konania príslušného orgánu, pod takým podnetom je potrebné považovať najmä podnet na účely iného správneho konania. Konanie o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, totiž podľa § 80 písm. c) O.s.p. možno začať len na základe návrhu na začatie konania (žaloby), nie je možné začať ho z podnetu, ex offo. Sociálna poisťovňa nie je legitimovaná na podanie takej určovacej žaloby.“

14. Predmetom konania vo veci malo byť podľa obsahu podanej žaloby určenie zodpovednosti zamestnávateľa za zistenú chorobu z povolania. Navrhovateľ ako správny orgán mienil dosiahnuť vyriešenie predbežnej otázky spočívajúcej v spore medzi odporcami. Išlo o spor vyplývajúci z pracovnoprávneho vzťahu, ktorého rozhodnutie môžu iniciovať len účastníci daného vzťahu. Pokiaľ tak neučinili, nemá Sociálna poisťovňa oprávnenie podať žalobu, ktorý názor vyplýva aj z vyššie spomínaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR. Navrhovateľ sa nemôže ocitnúť v ním tvrdenej patovej situácii, keďže predbežné otázky rieši samostatne. Pri nedostatku procesnej iniciatívy účastníka správneho konania ohľadom konečného odstránenia spornosti dotknutého pracovnoprávneho vzťahu nemôže na seba prevziať zodpovednosť za výsledok administratívneho konania spôsobom vyjadreným v podanom odvolaní.

15. Len pre úplnosť odvolací súd poznamenáva, že pozornosti navrhovateľa akiste unikla skutočnosť, že už v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1So/26/2014 zo dňa 24.02.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02.04.2015 (najmä jeho str. 11) vyplýva záver, že z predložených dokladov i dokladov získaných odporkyňou (t.j. zo strany Sociálnej poisťovne, ústredie - poznámka odvolacieho súdu) jednoznačne vyplýva, „že choroba z povolania bola navrhovateľovi (Františkovi Javorovi - t.j. odporcovi v rade 3/ - poznámka odvolacieho súdu) zistená dňa 30. júla 2009 u zodpovedného zamestnávateľa TANNACO, a.s., so sídlom v Českej republike, kde navrhovateľ pracoval naposledy pred zistením choroby z povolania. Navrhovateľ naposledy vykonával činnosť(činnosť strojníka pásových dozérov), za podmienok, za ktorých porucha sluchu z hluku vzniká u zamestnávateľa na území Českej republiky.“ Uvedené rozhodnutie sa nachádza na č.l. 215-221 spisu.

16. Vzhľadom na to, že okresný súd na prvej strane rozsudku nesprávne uviedol číslo konania „15Cpr/3/2013-251“, pričom zároveň označil číslo listu „254“, krajský súd nariadil opravu napadnutého rozhodnutia (§ 222 ods. 3 O.s.p.) v tomto smere, že správne označenie čísla konania bude „15Cpr/3/2013-254“ (§ 173 zákona č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny trestný súd a vojenské súdy).

17. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvostupňového konania, ktorý zodpovedá ust. § 151 ods. 3 O.s.p.

18. O trovách tohto odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v súlade s § 224 ods. 4 O.s.p., keďže s poukazom na ust. § 151 ods. 1 a 3 O.s.p. si súd prvého stupňa rozhodnutie o trovách konania ponechal na samotné rozhodnutie do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

19. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané pred 01.07.2016, t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, čomu zodpovedá i procesný postup a rozhodovanie odvolacieho súdu. K písomnému vypracovaniu uznesenia však dochádza za účinnosti „nového“ procesného predpisu - zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok. Vzhľadom k nie celkom jednoznačným prechodným ustanoveniam (osobitne § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá CSP) odvolací súd v rámci písomného vyhotovenia rozsudku čiastočne zohľadnil aj aktuálnu právnu úpravu; napr. uvedenie mien a priezvisk sudcov rozhodujúcich vo veci, číslovanie odsekov odôvodnenia, poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní.

16. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné odvolanie,

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)